

A Felderítők Napja alkalmából tartott megemlékezés

2022.november 11.

Hagyományainkhoz híven ebben az esztendőben is ünnepélyes keretek között emlékeztünk meg a Felderítők Napjáról. Az éves munkatervünkben kiemelt rendezvényként számontartott megemlékezésünkre 2022. november 11-én – az utóbbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően – a Stefánia Palotában került sor.

Az ünnepségen, az elnöki megnyitót követően ünnepi beszéd hangzott el, melyet Nyári Dezső ny. alezredes, Egyesületünk legelső titkári funkcióját betöltő, alapító tagtársunk tartott. A beszéd részletes áttekintést adott a szakmai ünnepünk jelentőségéről, az Egyesület létrehozásának körülményeiről. Szólt a Szent Mártonhoz, a felderítők védőszentjéhez kapcsolódó legendákról az Egyesület három Szekciójának a felderítő szakma hagyományainak ápolása, a szakmatörténet még feltáratlan területeinek kutatása, megőrkítése és népszerűsítése érdekében végzett munkánkról. Kiemelten szólt a felderítés, illetve a felderítők napjainkban elért eredményeiről, külön is említette Kajári Ferenc vezérőrnagy megtisztelő feladatát, melynek teljesítésével elismerést szerzett a felderítő szakterületnek.

A rendezvényen – hagyományainkhoz híven – az elmúlt évihez képest kisebb számban ugyan – de részt vettek családtagok is. A pandémia okozta óvatosság ellenére is a 75 fős létszám minden tekintetben elismerésre méltó. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével tagtársunk, Hajnik László, a HM Védelempolitikáért felelős helyettes államtitkára, Szaszák János dandártábornok, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat műveleti igazgatója, és Dr. Resperger István ezredes, a Nemzeti Közszerelési Egyetem Nemzetbiztonsági Intézetének tanszékvezetője. Az együttműködő partnereink közül a Magyar Hadtudományi Társaságot Prof. Dr. Kis Benedek József ny. ezredes, a Társaság Nemzetbiztonsági Szakosztályának elnöke, a Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetségét Dr. Sipos István ny. ezredes, a Szövetség ügyvezető elnöke, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történelmi Tudományos Társaságot Dr. Zeidler Sándor, a Békefenntartók Bajtársi Egyesületét Nagy Gábor ny. ezredes, alelnök és a Balassi Bálint Bajtársi Egyesületet Galló István ny. ezredes, az Egyesület elnöke képviselte.

Szaszák János dandártábornok a KNBSZ vezetése nevében köszöntötte a megjelenteket. Méltatta az Egyesület színvonalas tevékenységét és a Főigazgató Úr nevében elismeréseket adott át a Felderítők Társasága Egyesület szakmai tevékenységét segítő munkájában kiemelkedő teljesítményt nyújtó tagjainak.

Szót kért és köszöntötte az Egyesület tagjait a Felderítők Napja alkalmából Hajnik László tagtársunk, a HM Védelempolitikáért felelős helyettes államtitkára is.

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgatója a Felderítők Társasága Egyesület érdekében végzett munkája elismerésül, a Felderítők Napja alkalmából emléktárgyat adományozott Imre Lajos ny. ezredesnek, Nyári Dezső ny. alezredesnek és Szabari Ferenc ny. alezredesnek, Egyesületünk tagjainak..

Az ünnepség kedves színfoltja volt, amikor elnökünk az Egyesület Elnöksége és tagsága nevében emléklappal köszönte meg Varga József pártoló tagunknak az Egyesület tevékenységének támogatása érdekében végzett munkáját.

Az ünnepi megemlékezés hivatalos részét követően ünnepi ebédre került sor, melynek étlapján szerepelt a hagyományos Márton-napi libaleves és – a kialakult helyzet miatt – libacomb helyett kacsacomb is!

Az ebédet követően vidám hangulatú bajtársi, baráti beszélgetésekre került sor, melynek során tagjaink számos ötlettel járultak hozzá az Egyesület keretein belül végzendő munkánk még eredményesebbé tételéhez. Tanácsaitokat, javaslataitokat ez úton is köszönjük, és megvalósításukban az Elnökség számít cselekvő támogatásokra!

Az ünnepi beszédet és az ünnepségen készült képeket a következő oldalak tartalmazzák.

Ünnepi beszéd

Nyári Dezső ny. alezredes
Felderítők Napja köszöntő 2022.

Elnök úr! Tisztelt Tagtársak! Kedves Vendégek!

Újra elérkezett az egész évben várt jeles ünnepünk a Felderítők Napja és engem ért az a megtisztelő feladat, hogy Egyesületünk mai ünnepi rendezvényén beszédet mondhatok.

A Felderítők Napja a számunkra, felderítők számára nevezetes ünnep és talán az év munkájának az események, történések keretét is adja, közeledik az év vége, advent és ilyenkor a régi emlékek és az új feladatok is emelik a Felderítők Napja jelentőségét.

Engedjétek meg, hogy egy kicsit visszamenjek az időben és felelevenítsem a társaság létrejöttének eredetét. Nem tagadom, személyes érzelmek is kötődnek hozzá, mert a jelenlévő tagságból ketten vagyunk Kis Benedek József professzor úr és én, akik 2005. április 05-én 33Gödön a Kucska János alezredes úr vezetése alatt 1971-ben végzett csapatfelderítő osztály találkozóján vettünk részt. A találkozó azért nevezetes, mert a beszélgetések kapcsán – amikor is a kollegáinkról, a velünk együtt 1971 augusztusában a Kossuth téren álló tisztársainkról szó esett *– sokan már csak az emlékeink között éltek. Különösen érzékenyen érintett a felderítőkről, az elvesztett tanárainkról és jó barátainkról kevés adat állt rendelkezésre, nehezen szedtük össze az emlékeket. Elhatároztuk, hogy létrehozzuk a Felderítők Társaságát, azzal a céllal, hogy szervezett keretek között tartsuk számon a felderítőket és a kapcsolódó területeken dolgozó barátainkat. Így jött létre az alapító tagok bevonásával, a társaság Közgyűlésének aktív részvételével a Felderítők Társasága, melyet a Fővárosi Bíróság 2006. július 11-én kelt határozatával nyilvántartásba vett. A Felderítők Társasága Közhasznú

Egyesületet, amely elnökének 2006-ban Tömösvári Zsigmond nyugállományú dandártábornokot választottuk és aki, azóta is megerősítést kapott minden egyes választás alkalmával.

Dr. Kis Benedek József nyugállományú ezredes úr amikor felkért az ünnepi beszéd megtartására, egy kis melegséget éreztem a szívem körül, „Hát nem feledkeztek meg rólam”. A társaság első titkára voltam, de utána hosszú évekig csak a nyilvántartásban szerepeltem és a többségünk így is van, de senkiről nem feledkezik meg a társaság grémiuma, mindenkit számon tart. Mindenkiről információval rendelkezik és az elhunytakról különös gonddal emlékezik meg. Ez volt az alapgondolat, amit Gödön elhatároztunk a „hard core” szándéka teljesült. Ezt úgy érzem el kellett mondanom, mert aki nincs tisztában a gyökereivel az lassan elsorvad, elhal, ezért sokáig éljen a társaságunk megbecsülést szerezve a felderítő névnek.

Térjünk vissza az ünnephez, Szent Márton Gallia nemzeti szentje a nagy egyháztörténeti és szellemi átalakulás jegyében született. Amikor a Constantinus császár a Milánói ediktummal (un.Mediolanumi ediktum 313) teljes elismerést biztosított a keresztény egyháznak és megadta a többi polgárral való egyenjogúságot.

Azonban a Mediolanumi ediktum, ami a kereszténység elismerését célozta nem vált azonnal a Római Birodalom, a civilizált világ vallásává, nehéz utat járt meg és útja során sokan elhullottak és csak keveseknek adatott meg, hogy példamutató életükkel szentté váltak és munkájuk eredményeképpen a kereszténység méltó helyére került.

Ehhez a győzelemhez járult hozzá Szent Márton élete, példamutató tetteivel és megalkuvást nem ismerő, az egyházon belüli elhajlások elleni kiállásával, a szegényekért folytatott állhatatos igazságos harcaival.

Mik voltak azok a vonások, életének fordulópontjai, amelyek a szentté válás útján kísérték, segítették a küldetésnek valóra váltásában.

Talán a hadsereghez kötődést nézzük meg, és válasszuk szét azt az időszakot, ami a légiókban eltöltött időt jellemezte és tekintsük át a megkeresztelése utáni időszakot, amit a keresztény egyház szerzeteseként majd a Toursi egyházmegye püspökeként élt le.

Amikor Márton megszületett, ezek a változások a kezdetek elején jártak. Szent Márton 316/317-ben Pannonia provinciában, Savariában (Szombathely) született. **Katonai kötődése volt a családnak, a családfő a római légió Pannóniában szolgáló tisztjeként jómódú családnak számított.** A szülők pogányok voltak. Egészen kicsi volt, amikor szülei átköltöztek az itáliai Paviába. Paviában az itáliai városokra jellemzően sok pogány élt és más vallások is éltek együtt az új kereszténységgel, így Márton pogány / keresztény környezetben

cseperedett fel és ez megtanította a toleranciára, a mások elfogadására. A későbbi keresztény vallási meggyőződését azonban következetesen megtartotta. **Tizenkét évesen jelentkezett a szülői ellenkezés ellenére katechumennek. A katechumenként eltöltött idő a keresztény életre való felkészülés fontos szakaszának számított.** A katechumeneket megkülönböztették a már megkereszteltektől. Ez egy hosszúra nyúló felkészülési időszaknak számított, amikor egy felesketett pap kezességet vállalt érte. A kereszténységet később 339-ben 22 éves korában vette fel. **Tizenöt évesen Severus és Probus császárok korábbi parancsának megfelelően, mint veterán katona fiát besorozták a testőrségbe, tizenkilenc évesen testőrtiszt lett.** Valószínűleg az északi légióknál szolgált, erre utal a fennmaradt monda a koldus és Márton találkozásáról. Egy téli este éppen kilépett az Ambianensium (Amiens) kapuján, amikor egy koldussal találkozott, akit rablók fosztottak ki és vertek meg. Saját köpenyét kardjával kettévágta, egyik felét a koldus vállára borította. **Már ebben az időben kitént katonatársai közül egyszerűségével és felebaráti szeretetével.** A „milánói ediktum” kánoni szabályozása az egyszerű „laikus” keresztények számára nem, de megkeresztelt un. klerikusok számára tiltotta a katonai szolgálatot. **A galliai városi lovasságnál szolgált, de felhagyott a katonai szolgálattal. A történetet az írások a következőképpen rögzítették. 341-ben a barbárok rátámadtak Galliára. Constans császár személyesen bízta katonáit és megajándékozta őket. Márton nem akarta elfogadni az ajándékot így szólt: „mostanáig a császár katonája voltam, de most Isten katonája vagyok, nem harcolhatok” Az uralkodó gyávasággal vádolta meg. Válaszul Márton másnap fegyver nélkül akart csatába menni. Az ütközet azonban elmaradt. A száli-frankok békét kértek a császártól. Ez meglepte az embereket, csodának vélték.**

341 -ben miután Márton kilépett a hadseregből, majd Hiláriusz Poitiers-i püspökhöz csatlakozott, aki szerette volna diakónusává előléptetni azonban Márton nem fogadta el az állást, nézetei miatt II.Constantiusz császár összeütközött Hiláriusszal és száműzte a püspököt a birodalom Keleti felébe. Márton ezek után rövid ideig visszatért a szüleihez. Édesanyját megkeresztelte, de apja pogány maradt. Megvalósította régi álmát először Milánó közelében majd Gallinaria szigetén remetéskedni kezdet. **Hiláriusz püspököt az Ariánusok a császár közreműködésével elűzték Poitiersből. Az Ariánusok megosztották a keresztény közösségeket, az alexandriai presbiter Arius azt állította: Jézus, vagyis a fiú és az atyaisten nem lehet egylényegű, mert vele nem azonos eredetű. A fiú a teremtett rendhez tartozik erkölcsi szempontból alacsonyabb az atyjánál. Márton következetesen kiállt a nézetei mellett és azt vallotta: Az Atya és a fiú egy lényegű.**

Álláspontjához haláláig ragaszkodott és következetes harcot folytatott az Ariánusok ellen. Később Hiláriusz püspök visszatért száműzetéséből (359). Márton is elhagyta a szigeti remeteséget, Tours városán kívül egy szerzetes lakot alakított ki. 371 -ben Hiláriusz püspök meghalt. Márton következetesen folytatta szerzetesi tevékenységét és 372-ben Tours közelébe

megalapította Marmotier kolostorát. Ezzel megindította a frank-gall szerzetesség fejlődését és sok püspök került ki ezekből a kolostorokból. Hiláriusz halála után a nép és papság mind Mártont kívánták püspöknek. Ő tiltakozott ez ellen és a legenda szerint a libák közé rejtőzött. A többség akarata érvényesült Márton Tours püspöke lett. Fontos hittérítő munkát végzett, tevékenységét gyógyulások és az emberek szeretete kísérte. Hívását a haláláig 81 éves koráig gyakorolta, 397 november 8-án hunyt el és november 11-én temették el Toursban.

Szent Márton elhunyt, de kultusza tovább élt a népből elsősorban a Frank birodalomban. Clodvig a katolikus királyság galliai megállapítója 507-ben az ariánus vízigótok elleni katonai hadjáratot Tours városából indította és a város védőszentjének Szent Márton segítségét kérte. Szent Márton a szent alakja a katona és szent szimbolizált változata az egyes korszakokban attól függően került előtérbe, hogy a kor milyen eszményeket követett. Amikor háború dült, akkor növekedett a védő katona misztikus alakja iránti bizalom. Sorra alapították a Szent Mártonról elnevezett kápolnákat, templomokat. Szent Márton alakja mindig ott van a szentek sorában az V. századtól elsősorban Európa nyugati felében. Többször a nemzeti tudat megerősödéséhez kapcsolódik. Az 1870-1871-es francia – porosz háború után Szent Márton példaképe a tizedik századi francia lovagok példaképe nemzeti és katonai hős került előtérbe. A magyar honfoglalás és az államiság megszilárdítása arra az időszakra esik, amikor szent katonai erényei domináltak és I. István király a Koppány elleni harc előtt Szent Márton segítségét kérte. Megjelenik a korai középkor magyar történet írásában a Károly Róbert által kiadott Magyar Anjou Legendáriumban a lelkipásztor alakja, amely a keresztényi szerzetesi tevékenységét emeli ki. Előszóval ábrázolják a XVIII. században a magyar függetlenségi törekvésekkel párhuzamosan a szentet huszárként magyaros öltözetben. Ezt erősíti a pozsonyi székesegyházban lévő Szent Márton ábrázolás, amely Szent Mártont ábrázolja huszár öltözetben, amint köpenyét megosztja a koldussal. Szent Márton legendája, életrajza alapján rajzolódik ki a tiszteletre méltó és követendő példakép, amely napjainkban is fenntartja azt az eszmét és gondolatvilágot, amelyet Szent Márton alakját évszázadok hosszú során az Európai szentek sorába emelte.

Társaságunk a Felderítők Társasága, Szent Mártont ünnepli és megemlékezik a szentről a katonai és segítőkész szerzetesi erényeiről. Társaságunk szellemisége, tevékenysége és gyakorlata Szent Mártonhoz kapcsolódik.

A társaság alapító okiratából a preambulum sorait idézem: A társaság tagjai, azon hivatásos és nyugállományú katonák, akik Magyar Honvédség katonai alakulatainál, felderítő szolgálatainál, valamint a Honvédelmi Minisztérium szervezeteinél végzett munkájukkal hozzájárultak a felderítő szakma hírnevének öregbítéséhez és elősegítették a katonaközösségek és egyének boldogulását.

Továbbiakban: Az egyesület céljai;

2.1.2. A bajtársiasságon alapuló összetartozás érzésének fenntartása, elmélyítése;

A hagyományápoló kulturális rendezvények lebonyolítása, illetve azok szervezésében való közreműködés

2.1.3. A felderítés tárgyi emlékeinek gyűjtése, megóvása

2.1.4. Szociális tevékenység.

Az idősebb, mozgásukban korlátozott, nehezebb körülmények között élő, a felderítés területéről nyugállományba helyezettek szociális körülményeinek javítása.

Úgy gondoljuk társaságunk ezen céljai megfelelnek azoknak, az elveknek, eszméknek, amelyek Szent Mártont is vezették katonai és püspöki hivatása során.

Ezen a napon feltétlenül meg kell emlékezni Koncz Mártonról a kuruckor egyszerű és a felderítők szempontjai alapján kivételes képességű nagyszerű alakjáról. Koncz Márton gróf Bercsényi Miklóst a kuruc vezért látta el értékes információkkal. Koncz Mártont a császári haditörvényszék halálra ítélte. A magyar nemzeti ügy vértanúja az egyszerű molnár ember, aki bizonyította, hogy a hazát szolgálni és nemes cselekedetet végrehajtani nem mindig ranghoz és pozícióhoz kötött. Ezt talán a felderítők tudják leginkább, akik észrevétlenül végzik munkájukat a harcmezőn és a gyakorlótereken és hírszerzőként diplomáciában, mindenhol, ahol a nemzetet az első vonalban kell szolgálni.

Napjainkban a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat állományában szolgálatot teljesítő hírszerzők/ felderítők már egy jelentősen megváltozott és folyamatosan átalakuló biztonságpolitikai környezetben teljesítik feladataikat. Mind a szövetségi rendszerben, mind pedig a béketámogató műveletekben, vagy a katonadiplomáciai tevékenység során mutatott teljesítményükkel kivívták a nemzetközi és a hazai szakmai közösség elismerését. A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat és a Felderítők Társaság között szoros az együttműködés, amit az idén is közös rendezvények szervezése bizonyított. A harcászati felderítés terén nemrég fejeződött be a Bakonyban a "Rejtett Portya" elnevezésű harcászati gyakorlat, amelyet a 24. Bornemisza Gergely Felderítő Ezred hajtott végre. A gyakorlaton bizonyították felkészültségüket a felderítő csoportok, amelyek az ellenség mélységébe történő kijutás, közte ejtőernyővel éjszakai ugrások végrehajtását is gyakorolták. A szakharcászati gyakorlatot megtekintette dr. Lippai Péter. dandár tábornok a Magyar Honvédség Főszemlélője is. Dr. Lippai dandár tábornok úr elismerését fejezte ki a látottak alapján a felderítő ezred

állományának. Szintén nagy elismerése volt a felderítő szakmának Kajári Ferenc vezérőrnagy úr, a harcászati-hadműveleti felderítés csoportfőnökének a KFOR koszovói misszió parancsnokává történt kinevezése. Reméljük, hogy rövidesen módja lesz egy közös beszélgetésen megosztani velünk missziós tapasztalatait.

Most ezen a napon kivételesen szóljon az ének és dicséret a Felderítők Társaságáról a gyakorlótéren felderítőinkről és a láthatatlan hírszerzőinkről, katona diplomatáinkról, kívánunk a területen dolgozóknak katona szerencsét és erőt, egészséget!

